

Motion till riksdagen

1989/90:U226

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Biståndet till Filippinerna

Rapporterna om grova brott mot de mänskliga rättigheterna i Filippinerna är alarmerande. Någon förbättring har inte skett jämfört med läget under Marcosdiktaturen. Tillsammans med de upprepade militärkupporna ger de anledning att allvarligt ifrågasätta demokratiseringsprocessen, som inleddes i och med att Corazon Aquino valdes till president på ett folkligt mandat. Militären och privatarméer gör sig skyldiga till terrorhandlingar mot civilbefolkningen. Ett särskilt oroande inslag är de många övergreppen mot jurister, journalister och andra personer som arbetar för att försvara de mänskliga rättigheterna. Förföljelserna mot fackliga ledare har tilltagit.

Task Force Detainees of the Philippines har gjort en sammanställning av de MR-brott som kommit till dess kännedom under tiden 1 mars 1986 – 14 november 1989. Vi vill anföra några siffror ur det materialet.

14 207 har arresterats. 2 401 har torterats. 199 rapporteras saknade. 147 massakrer har skett då sammanlagt 658 dödat. 42 841 familjer har tvångsförflyttats.

De flesta offren var arbetare och studenter, men det var också många bönder och lantarbetare bland dem. 215 var barn. Inte mindre än 133 MR-arbetare och 22 journalister har utsatts för grov förföljelse.

Den 31 augusti fanns 550 politiska fångar i fängelser och militärläger, under mycket svåra förhållanden: överfyllda fångceller, otillräcklig mat, orent vatten. Fångarna får sällan vistas utomhus.

The Humanitarian Welfare Committee har undersökt uppgifter om att kemiska bomber skulle ha fällts i Davao del Norte, Davao del Sur och North Cotabato i september–oktober. De fann att ett antal barn och vuxna led av diarré, kräkningar och andningsbesvär. Efter den militära operationen evakuerades cirka 3 000 familjer, varvid 30 barn dog i mässlingen utan att ha fått vård.

Tvångsevakueringarna ökar och förra året dog mer än 500 personer – mest barn – i flyktingläger.

Den katolska kyrkan har vädjat – både till regeringen och upprorsrörelsen – om fred och respekt för de grundläggande mänskliga rättigheterna. Men kriget fortsätter. Det är ett krig mellan besuttna och egendomslösa. Trots att Filippinerna får mycket stort utländskt bistånd görs inget för att förbättra de fattigas villkor.

70 % av befolkningen lever under existensminimum. De sociala konflik-

terna skärps. De rika jordägarna – även president Aquinos familj – gör ökat motstånd mot jordreformen, som de kringgår genom att bolagisera sina egendomar. Det har blivit allt vanligare att jordägarna sätter upp privatar-
méer för att kväsa de jordlösas krav på jord. Stambefolkningen möts med militärt våld när de ockuperar den jord som tagits ifrån dem.

Nu vill regimen också resa hinder för de humanitära organisationernas hjälparbete. Enligt ett nytt lagförslag ska regeringen kontrollera vilka bidrag de får från utlandet. De måste ha särskilt tillstånd och lämna detaljerade uppgifter om sina projekt till myndigheterna. Lagbrott kan ge upp till 5 års fängelse.

Filippinerna fick nära 17 milj. kr. i svenskt bistånd 1988/89. Nästan en tredjedel utgjordes av tekniskt samarbete genom Beredningen för Internationellt Tekniskt-ekonomiskt Samarbete (BITS), bland annat som "demokratibistånd" för uppbyggnad av den offentliga förvaltningen och som förberedelse för jordreformen. Med hänsyn till utvecklingen i landet synes sådana biståndsinsatser inte kunna få avsedda effekter förrän regeringen på allvar tar itu med demokrati- och jordfrågorna. Demokratibistånd måste i nuläget inriktas på folkliga organisationer som människorättsorganisationer och fackföreningar och offren för förtrycket, exempelvis som rättshjälp och hjälp till de politiska fångarnas familjer.

Endast 20 % av det svenska biståndet till Filippinerna kanaliseras via enskilda organisationer. Större ansträngningar måste göras för att finna lämpliga samarbetspartners i Filippinerna – och sådana som har tillstånd. En sådan organisation är The Philippines Rural Reconstruction Movement.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen uttalar att allt bistånd till Filippinerna skall gå genom enskilda organisationer.

Stockholm den 24 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Ylva Johansson (vpk)